

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.21rji-1015/2024

Instanța de fond: Judecătoria Orhei
sediul Rezina
Judecător: L.Tetiu

D E C I Z I E ÎN NUMELE LEGII

04 decembrie anul 2024

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Rotaru Ala

Judecători:

Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Dascal Veaceslav, de către condamnatul Glec Alexandru și de avocatul Dragomir Aliona în interesele condamnatului Glec Alexandru împotriva încheierii Judecătoriai Orhei sediul Rezina din 08.08.2024, la demersul Penitenciarului nr.17 Rezina cu privire la aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru

Asupra recursurilor, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în recurs, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți -

C O N S T A T Ă :

Prin încheierea Judecătoriai Orhei sediul Rezina din 29.05.2023 a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.1 lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Glec Alexandru.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.01.2024 au fost admise recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.17 Rezina și cel al condamnatului Glec Alexandru, cu casarea încheierii Judecătoriai Orhei sediul Rezina din 29.05.2023, privindu-l pe Glec Alexandru și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriai Orhei sediul Rezina din 08.08.2024 a fost respins demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.1 lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Glec Alexandru, ca neîntemeiat.

În termen încheierea instanței a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Dascal Veaceslav, invocând dezacordul cu încheierea, din următoarele considerente:

-În fapt, condamnatul Glec Alexandru, a.n.*****, originar ***** și domiciliat *****. condamnat la data de 19.03.1999 de către Judecătoria regional Odessa pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.93 lit.a) și i); 70; 222 al.(1); 19 alin.(4),(6);(17); 93 lit.a),e); 257; 71 Cod Penal al

Ucrainei la pedeapsă cu moartea. Conform deciziei Curții de Apel al regiunii Nicolaev din 24.03.2014, anulează sentința Judecătorei regionale Odesa din 19.03.1999 și i se stabilește pedeapsă cu detențiune pe viață. Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 25.01.2019, admite demersul Ministerului R.Moldova și cererea condamnatului condamnat prin sentința penală din 24.03.2014 pronunțată de Curtea de Apel a regiunii Nicolaev, R.Ucraina cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare conform art.145 alin.(2) lit.b), j); 27, 145 alin.(2) lit.b)j); 283; 84 alin.(1); 85 alin.(4) (prin cumularea pedepsei stabilite prin sentință Judecătorei regiunii Odesa, R.Ucraina din 19.03.1999) Cod Penal la detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 12.11.2020 admite demersul Ministerului Justiției R.Moldova a reduce termenul de executare a pedepsei durata arestului preventiv din 01.09.1997 până la 15.07.1999 și din 24.02.2006 până la 23.12.2015 cu 4270 zile. Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.03.2021 menține fără modificări încheierea Curții de Apel Chișinău din 12.11.2019. Conform încheierii Judecătorei Curții de Apel Chișinău din 24.03.2022, admite cererea condamnatului de explicare a modului de punere în executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12.11.2020 adică reducerea pedepsei cu 4270 zile vor fi calculate ca zile efectiv executate la termenul de pedeapsă, începutul termenului 01.09.1997, la data de 28.12.2022 a executat real: 25 ani 31 luni 27 zile, însă efectiv a executat cu includerea a 4270 zile: 37 ani 10 zile.

-Potrivit extrasului din procesul-verbal nr.23 din 14.12.2022 al ședinței, comisiei Penitenciarului nr.17-Rezina, a fost aprobat raportul de evaluare a condamnatului la detențiune pe viață Glec Alexandru, în corespundere cu exigențele pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiției nr.44 din 18.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

-Fiind examinat la comisia Penitenciarului nr.17-Rezina, la data de 14.12.2022, s-a decis că condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru, întrunește condițiile statuate la art.1 al Legii nr.243/2021, fiind acceptată cererea condamnatului și s-a dispus înaintare către Judecătorei Orhei (sediul Rezina) de către administrația Penitenciarului nr.17-Rezina, demers în vederea examinării posibilității aplicării în privința acestuia dispozițiilor alin.(1) lit.d) al art.7 din Legea nr.243/2021 privind comutarea pedepsei la 30 ani de închisoare.

-La baza înaintării demersului respectiv a servit faptul, că condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru, întrunește condițiile prevăzute de art.1 al Legii nr.243/2021 și anume în calitate de condamnat se caracteriza pozitiv (calificativ stabilit de comisia penitenciară la data de 14.12.2022, urmare a aprobării Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului) și fiind evaluat psihologic de către psihologul, care este și membru al comisiei speciale din cadrul instituției penitenciare, care a constatat că deținutul nominalizat prezintă „risc de recidivă redus”.

-În cadrul ședinței de judecată reprezentantul Penitenciarului nr.17-Rezina, a prezentat probele respective întru susținerea demersului înaintat. De asemenea, în susținerea demersului s-a menționat că condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru întrunește condițiile prevăzute la art.7 alin.(1) lit.d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

-La fel, condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru precum și avocatul acestuia, au susținut demersul înaintat, invocând faptul că Glec Alexandru, întrunește condițiile stabilite de legiuitorul în vederea solicitării admiterii demersului instituției penitenciare.

-Cu referire la concluzia primei instanțe referitor la faptul că condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru, nu întrunește condițiile prevăzute la art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243/2021, conform certificatului privind sancțiuni stimulări a fost sancționat disciplinar în perioada 2003-2021, de 5 ori, neavînd stimulări, fapt care instanța a considerat că nu poate fi considerat pozitiv dar satisfăcător, totuși la data de examinării la comisia specială din cadrul instituției penitenciare și la înaintarea demersului în instanța de judecată privind aplicarea prevederilor Legii nr.243/2021, condamnatul menționat a fost caracterizat pozitiv, evaluat psihologic și prezentă „risc de recidivă redus” și nu dispune de sancțiuni nestinse.

-Astfel, considerăm că demersul instituției penitenciare este legal și întemeiat iar, în privința condamnatului pot fi aplicate prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243/2021.

-De remarcat de asemenea că, în cadrul ședinței de judecată reprezentantul penitenciarului a prezentat un șir de materiale și acte probatorii privind constatările comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina în vederea admiterii demersului înaintat, pe care instanța a neglijat să le dea o apreciere, catalogând per ansamblu că informația ce nu justifică întrunirea condițiilor stabilite întru aplicarea actului de clemență față de condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru, or, în opinia instanței de judecată acesta nu a dat dovada de un comportament corespunzător și de altfel nu poate fi caracterizat pozitiv.

-Conform anexei nr.6 pct.53 al capitolului VI din Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, psihologul penitenciarului realizează evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă.

-Astfel instanța de judecată nu este în drept să efectueze ingerința în activitatea comisiei speciale din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina, deoarece în conformitate cu pct.52 al Ordinului Ministerului Justiției nr.44 din 18.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate”, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, comisia specială este în drept să aprobe raportului de evaluare a condamnatului, evaluarea psihologică privind riscul de recidivă în privința condamnatului evaluat.

-În contextul celor expuse, administrația Penitenciarului nr.17-Rezina, consideră că decizia comisiei speciale din 28 decembrie 2022 prin care s-a dispus înaintarea demersului către instanța de judecată cu privire la aplicarea către condamnatul la detențiune pe viață Glec Alexandru prevederilor alin.(1) lit.d) al art.7 din Legea nr. 243/2021, este legală și întemeiată.

-Solicitând admiterea recursului înaintat de către Penitenciarul nr.17-Rezina, anularea încheierii Judecătorului Orhei (sediul Rezina) din 08.08.2024, prin care a fost respins Demersul Penitenciarului nr.17-Rezina înaintat în privința condamnatului la detențiune pe viață Glec Alexandru, privind aplicarea actului de amnistie, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr.17-Rezina cu aplicarea în privința condamnatului la detențiune pe viață Glec Alexandru, a dispozițiilor alin.(1) lit.d) al art.7 din Legea nr.243/2021.

Împotriva încheierii instanței de fond a depus recurs avocatul Dragomir Aliona în interesele condamnatului Glec Alexandru, invocând dezacordul cu încheierea, din următoarele considerente:

-Categoric nu suntem de acord cu decizia adoptată pe caz din motiv, că la emiterea încheierii judecătorești, judecătorul de instrucție Ludmila Tetiu și-a depășit competențele și a început să descrie opinia și concluziile sale, care nu au fost puse în discuție. La caz, instanța iarăși nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluzie

instanței de judecată a fost adoptată în contradicție cu decizia Curții de Apel Chisinău din 25.01.2024, fiind aplicate eronat normele de drept.

-Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare și apreciere eronată a prevederilor Legii 243/2021 cu privire la amnistie și Rezulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (adoptat prin Ordin MJ nr.44/2022 din 18.02.2022), de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează demersul, or nu a fost examinat nici unul din argumentele prezentate instanței în favoarea condamnatului Glec Alexandru.

-Ca urmare, verificând legalitatea hotărârii adoptate pe caz, consider că aceasta din urmă este în fond neîntemeiată, fiind emisă prematur, fără a fi dată o apreciere corectă circumstanțelor cazului, deoarece nu s-a asigurat investigarea suficient de minuțioasă și eficientă a tuturor argumentelor prezentate instanței. motiv pentru care este pasibilă anulării, or aceasta din urmă nu este completă, de manieră a condiționa adoptarea unei soluții legitime pe caz.

-Așadar, examinând argumentele instanței de fond în raport cu materialele prezentate de către administrația instituției penitenciare, dosarul personal și, raportându-mă, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, consider că Judecătoria Orhei sediul Rezina, a ignorat aceste prevederi și a pronunțat o încheiere nemotivată.

-Ca urmare, consider că demersul administrației Penitenciarului nr.17-Rezina privind aplicarea actului de amnistie față de condamnatul Glec Alexandru, este întemeiat și urmează a fi admis iar încheiere din 08.08.2024 casată din următoarele considerente:

-Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. In acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului.

-În conformitate cu art.1 alin.(2), (3), (6) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021 (cu modificările ulterioare), aplicarea amnistiei față de perso'anele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare-comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului National de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulamentcadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. (3) în temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. (6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

-Deci, legiuitorul expres a prevăzut că, aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției, și numai în cazul în care a fost refuzată de comisia specială persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată.

-În acest context se reținem că, prin Ordinul Ministerului Justiției nr.44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care stabilește modul de instituire și funcționare a comisiilor speciale și procedura de înaintare a demersurilor privind aplicarea amnistiei către instanțele de

judecată competente, care au drept scop identificarea și selectarea persoanelor care cad sub incidența Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, examinarea și soluționarea cazurilor acestora în vederea aplicării ulterioare a amnistiei de către instanțele de judecată.

-Astfel, Regulamentul-Cadru statuează următoarele: „3. Actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr.243/2021, se aplică față de persoanele care execută o pedeapsă penală dacă: a) se încadrează în prevederile art.3-5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021; b) sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune sau a termenului de probă;

c) sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă mediu sau redus. 53. Psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4,5,7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr.6”. În anexa nr.6 - Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă se indică că, metodologia constituie un instrument de evaluare pentru instituțiile care pun în executare pedepsele penale și descrie procedurile obligatorii, metodele și tehnicile de evaluare a riscului de recidivă. Această metodologie se utilizează de către psihologii care efectuează evaluarea riscului de recidivă, în rezultatul căreia se apreciază riscul de recidivă și se întocmește fișa de evaluare psihologică privind riscul de recidivă, care se anexează la materialele prezentate instanței de judecată privind aplicarea amnistiei. Prezenta metodologie descrie metoda de evaluare a riscului de recidivă, care este o evaluare individualizată a factorilor de personalitate și situaționali considerați a fi relevanți în apariția comportamentelor riscante și a interacțiunii dintre acești factori.

-Evaluarea are un rol important în înțelegerea factorilor de risc, prin stabilirea trăsăturilor de personalitate semnificative, care predispun persoana infractorului la manifestarea unui comportament riscant pentru săvârșirea de infracțiuni.

-Deci, executând pedeapsa închisorii, condamnatul Glec Alexandru a fost evaluat de Comisia Specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina. Propunerea privind aplicarea amnistiei aparține administrației locului de detenție. (demersul) administrației a fost examinată la ședința Comisiei speciale, unde membrii comisiei au decis „de a înainta în Judecătoria Orhei, sediul Rezina demersul privind aplicarea față de condamnatul Glec Alexandru a prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243/2021. Motivul: se caracterizează pozitiv, riscul de recidivă este redus”.

-Intru confirmarea soluției adoptate Comisia specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate a prezentat următoarele însușiri în calitate de probe: -Extras din procesul-verbal al ședinței Comisiei Penitenciarului nr.17- Rezina, unde s-a hotărât de a elibera condamnatului Cebotari Eugen raportul de evaluare cu calificativul „pozitiv”; -Raport de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului. Ca urmare, membrii Comisiei penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul a realizat programul individual de executare pedepsei; are un comportament „pozitiv”; -Certificat de sancțiuni și stimulări; -Fișa de evaluare a riscului de recidivă, întocmită în baza Metodologiei elaborată în vederea descrierii procesului de evaluare a riscului de recidivă a condamnaților are cad sub incidența Legii nr.243/2021 privind amnistia, potrivit căreia condamnatului i-a fost stabilit riscul de recidivă „reduc” .

-Reieșind din materialele prezentate de către Comisia specială din cadrul Penitenciarului nr.17 Rezina și dosarului personal, Glec Alexandru, a.n. *****, originar ***** și domiciliat r***** a

fost condamnat la data de 19.03.1999 de către Judecătoria regional Odessa pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 93 lit.a, 1; 70; 222 alin.1; 19 alin.4, 6, 17; 93 lit. a), e); 257; 71 Cod penal al Ucrainei la pedeapsa cu moartea.

-Conform Deciziei de Apel al regiunii Nicolaev din 24.03.2014 s-a nulat sentința Judecătoriei regionale Odessa din 19.03.1999 și i s-a stabilit pedeapsa cu detențiune pe viață.

-Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 25.01.2019 s-a admis demersul Ministerului R. Moldova și cererea lui Glec Alexandru condamnat prin sentința penală din 24.03.2014 pronunțată de Curtea de Apel a regiunii Nicolaev, R. Ucraina cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare, conform art.145 alin.2 lit.b), j); 27; 145 alin.2 lit.b), j); 283; 84 alin.1; 85 alin.4 (prin cumularea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei regiunii Odessa, R. Ucraina din 19.03.1999) Cod penal la detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

-Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 12.11.2020 s-a admis demersul Ministerului Justiției R.Moldova s-a redus termenul de executare a pedepsei durată arestului preventiv din 01.09.1997 pînă la 15.07.1999 și din 24.02.2006 pînă la 23.12.2025 cu 4270 zile.

-Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.03.2021 menține fără modificări încheierea Curții de Apel Chișinău din 12.11.2019.

-Conform încheierii Judecătoriei Curții de Apel Chișinău din 24.03.2022 s-a admis cererea condamnatului de exlicare a modului de punere în executare a deciziei Curții e Apel Chișinău din 12.11.2020, reducerea pedepsei cu 4 270 zile vor fi calculate ca zile efective executate la termenul de pedeapsă. Sentința a intrat în vigoare la data de 11.02.2019. începutul termenului: 01.09.1997. Anterior cu antecedente penale.

-La data de 28.12.2022 a executat efectiv: 25 ani 3 luni și 27 zile.

-La data de 28.12.2022 a executat efectiv cu includerea a 4270 zile termenul de 37 ani 10 zile.â

-Se mai indică că, condamnatul a fost caracterizat pozitiv, iar rezultatul evaluării riscului de recidivă este redus.

-Astfel, conform prevederilor Legii penale Republicii Moldova, condamnatul Glec Alexandru a fost condamnat conform art.145 alin.2 lit.b), j); 27; 145 alin.2 lit.b), j); 283; 84 alin.1; 85 alin.4 din Cod penal al RM, care se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave; nu i-a fost redus anterior termenul de pedeapsă pentru aceeași infracțiune în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere. Deci, art.6 alin.(1) lit. d) din Legea cu privire la amnistie impune restricții pentru infracțiuni prevăzute de art.145 Cod penal. Totodată, în privința condamnatului nu pot fi aplicate prevederile art.4 și 5 din Lege, care prevede absolvirea de executarea pedepsei.

-Ca urmare, absolut fondat considerăm că condamnatul Glec Alexandru, cade sub incidența prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la amnistie, or, a fost condamnat până la intrarea în vigoare a prezentei legi, fiindu-i stabilită pedeapsa cu condamnare la detenția pe viață; nu i se pot aplica prevederile art.4-6 din prezenta Lege, anterior nu i-a fost redus termenul de pedeapsă pentru aceeași infracțiune în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere.

-În acest context, ținem și de prevederile art.1 alin.(1) din Legea cu privire la amnistie nr.243 din 24.12.2021, potrivit căroră prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bătute, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8. Din materialele prezentate de către Comisia specială, condamnatul pe parcursul executării pedepsei se caracterizează pozitiv și este evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă redus.

-Astfel, în privința condamnatului Glec Alexandru, a.n.*****, urmează a fi aplicate prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la amnistie, adică comutarea pedepsei detenția pe viață, cu 30 ani închisoare, ba mai mult, lipsesc careva interdicție legale stipulate în actul de amnistie privind reducerea termenului pedepsei (comutarea ei). Totodată, trebuie de reținut că, conform art.1 alin.(1) din Legii nr.243/2021 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate „Pozitiv” pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune s-au al termenului de proba și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă „Mediu” s-au „Redus”, dacă persoanele cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

-Așadar, numai 3 (trei) condiții sunt obligatorii în vederea posibilității aplicării amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite, inculpate, s-au după caz condamnate. În asemenea circumstanțe, se atestă cu certitudine faptul că, de către condamnatul Glec Alexandru sunt întrunite toate condițiile impuse de lege.

-Instanța de judecată, era obligată să verifice dacă sunt întrunite aceste condiții și să decidă dacă v-a aplica s-au nu actul de amnistie. Judecătorul nu este în drept să se expună în privința calității evaluării condamnatului și să pună la dubii concluziile specialiștilor, mai ales a psihologului, ci judecătorul nu are calitate de psiholog, și nu poate să indice psihologului cum să facă o evaluare. Or, conform Capitolului IV al Anexei nr.6 la Regulamentul-cadru de activitate a Comisiei speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr.44 din 18 februarie 2022, a fost aprobată Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, unde sunt prevăzute procedurile de evaluare a riscului de recidivă conform unei liste dm 11 puncte.

-Potrivit pct.3 lit.a), b) și c) din Regulamentul-cadru, sunt prevăzute următoarele condiții: Actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr.243/2021, se aplică față de persoanele: a) Se încadrează în prevederile art.3-5, 7 s-au 8 din Legea nr.243/2021; b) Sunt caracterizate „pozitiv” pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune s-au a termenului de probă; c) Sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă „mediu” s-au „reduc”. Conform pct.13 lit.a) și e) din Regulamentul-cadru: Activitatea Comisiei speciale se conduce de următoarele principii: a) Legalității - ședințele Comisiei speciale se desfășoară în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, tratate internaționale la care Republica Moldova este parte, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003, Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004, Legea nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, alte acte normative și prezentul Regulament; e) Obligatorietatea motivării opiniei - membrii Comisiei speciale au obligația de a se pronunța motivat pentru fiecare caz de examinare a posibilității aplicării actului de amnistie.

-Conform pct.14 lit.a) din Regulamentul-cadru, președintele Comisiei speciale exercită următoarele atribuții de bază: a) Asigură respectarea dispozițiilor prezentului Regulament. Potrivit pct.19 din Regulamentul-cadru, membrii Comisiei speciale sunt responsabili pentru legalitatea deciziilor adoptate și de exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor ce le revin potrivit legii. Pct.33, la Comisia specială se prezintă documentele justificative pentru fiecare caz examinat, iar la necesitate și dosarele personale ale condamnaților. Pct.36, fiecare membru al Comisiei speciale este obligat să-și expună opinia motivată prin prisma întrunirii condițiilor prevăzute de Legea nr.243/2021 asupra fiecărui caz examinat în cadrul ședinței, în baza pct.53 din Regulamentul-cadru: Psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 s-au 8 din Legea

nr.243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, v-a realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr.6. Conform pct.57, Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog s-au consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

-În concluzie, procedura de evaluare a riscului de recidivă se desfășoară în biroul psihologului și doar de către un psiholog. Interviu se realizează în câteva ședințe, la necesitate, se aplică testele psihologice și /s-au chestionare etc. Astfel, concluzia este dată de către un expert/specialist - psiholog din cadrul instituției penitenciare, adică de o persoană care posedă anumite cunoștințe speciale într-un anumit domeniu, conform unei proceduri aprobate prin lege. Concluzia expertului/specialistului nu poate fi pusă la îndoială doar în baza unor aprecieri personale ale judecătorului» Astfel, consider că, instanța de fond nu era în drept să pună la îndoială concluziile expuse în Fișa de evaluare a riscului de recidivă întocmit de către un expert care a constatat că, riscul de recidivă la condamnatul fiind „reduc”.

-De asemenea, atragem atenția la pct.5-8 din Regulamentul-cadru de activitate a Comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiție nr.44 din 18.02.2022 în ceea ce privește componența Comisiilor speciale:

-Comisiile speciale din cadrul instituțiilor penitenciare sunt compuse din conducătorul instituției, care are calitatea de președinte, un consilier de probațiune din cadrul biroului de probațiune din raza teritorială a instituției penitenciare, precum și alți 5 membri desemnați de către ministrul justiției la propunerea directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, în calitate de membri ai comisiilor speciale din cadrul instituțiilor penitenciare se desemnează conducătorul subdiviziunii de evidență a deținuților, care are, calitatea de secretar, psihologul instituției și juristul instituției. Așadar, anume psihologul instituției fiind responsabil pentru evaluarea corectă și legitimă a condamnatului, luând în vedere și circumstanțele aplicării sancțiunilor disciplinare, gravitatea lor.

-În acest context reținem că, instanța de fond nu era în drept să se expună asupra calității evaluării, ci urma doar să verifice dacă sunt sau nu întrunite condițiile necesare și obligatorii în vederea aplicării actului amnistiei prin prisma Legii nr. 243/2021.

-Totodată, instanța a făcut trimitere la fapta că Glec Alexandru a fost sancționat disciplinar în perioada 2003-2021 de 5 ori, neavând stimulări. Ducând acestei logice, putem concluziona că instanța de fond a pus la îndoială concluzia comisiei speciale, prin care condamnatul a fost caracterizat pozitiv, iar rezultatul evaluării riscului de recidivă este redus.

-În această ordine de idei, trebuie de menționat că, potrivit art.248 al Codului de executare, sancțiunile disciplinare se sting dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancțiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancțiune, condamnatul fiind considerat nesancționat. Sancțiunea disciplinară stinsă nu produce efecte juridice pentru condamnat. Astfel, sancțiunile disciplinare aplicate anterior se consideră, ca fiind stinse și nu mai produc efecte juridice pentru condamnatul Glec Alexandru.

-Totodată, instanța denotă că potrivit raportului privind realizarea programului individual de executare a pedepsei, Glec Alexandru nu a realizat tot programul individual de executare a pedepsei și anume Programul „Antrenarea în câmpul muncii remunerate și neremunerate” – nerealizat” Programul „Educație pentru sănătate în mediul penitenciar” nerealizat și „Programul „Cetățenie activă” - nerealizat.

-Această concluzie o considerăm ca fiind neîntemeiată și nefondată, deoarece informația din dosarul personal al condamnatului Glec Alexandru, prezentată instanței de fond, nu a fost actualizată și verificată la examinarea materialelor cauzei în anul 2024.

-De menționat, că potrivit Extrasului din procesul-verbal nr.23 al Comisiei penitenciarului nr.17-Rezina din 14 decembrie 2022, a fost examinat materialele și dosarul personal privind posibilitatea aplicării art.91 CP RM în privința condamnatului Glec Alexandru, prin care în urmă examinării, comisia a hotărât: „de a înainta demers în instanța de judecată privind posibilitatea aplicării art.91 CP, deoarece a realizat programul de executare a pedepsei penale și are un comportament pozitiv, nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infracțiune și a executat termenul potrivit art.91 alin.(5) Cod penal.

-Ba mai mult, conform raportului ofițerului principal al SRS, comisar de justiție, Anastasia Trîmbaci, condamnatul Glec Alexandru a.n.*****, a desfășurat programul „Pregătirea pentru eliberarea condiționată de termen”, a participat activ, manifestând interes, a realizat toate sarcinile propuse, a completat fișe, tabele, a elaborat gânduri și s-a implicat activ în toate sarcinile propuse.

-În această ordine de idei, atragem atenția Colegiului penal al Curții de Apel Bălți (Nord), că desfășurarea programei „Pregătirea pentru eliberarea condiționată de termen”, prin ordinul Penitenciarului nr.17-Rezina nr.72 din 21.07.2022, înseamnă că condamnatul vizat a realizat toate programele planificate, deoarece această programa este definitivă în planul individual de executare a pedepsei. (toate probele în susținerea acestui argument să fie anexate suplimentar)

-În final, trebuie de menționat și practica judiciară națională prin care a fost deja menționat că: „realizarea programelor nu este o condiție obligatorie a soluționării cererii privind aplicarea amnistiei, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, precum și faptul că nerealizarea completă a programelor puse în sarcina condamnatului - nu îl caracterizează negativ.”

-Totodată, „faptul neparticipării la munci neremunerate, nu poate aprecia o persoană ca fiind caracterizată „negativ”, mai mult ca atât, aceasta nefiind o condiție pentru aplicarea prevederilor legii privind amnistia, ci una din condiții la aplicarea prevederilor art.91 din Cod penal. Nu poate fi reținut argumentul instanței de fond că condamnatul execută pedeapsă pentru o infracțiune deosebit de gravă ce la fel îl caracterizează negativ, or, anume pentru comiterea acestei infracțiuni el și execută pedeapsa, iar prin neaplicarea amnistiei, ar urma că este pedepsit dublu, mai mult ca atât, gravitatea pedepsei nu este o prescripție pe viață. Ca urmare, Curtea a aplicat actul de amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. (a se vedea, Decizia Curții de Apel Bălți din 27.03.2023, dosarul nr.21rji-176/2023)

-La caz, menționăm că condamnatul Glec Alexandru are 68 de ani, fiind asigurat oficial de pensie și beneficiarul din partea Casei Naționale de Asigurare Sociale, adică nu are nici o obligație de a participa la munci remunerate sau neremunerate.

-În susținerea celor expuse supra, considerăm că instanța de fond a adoptat o încheiere nemotivată, neglijând în totalitate materialele cauzei penale, prevederile legale aplicabile speței și argumentele participanților la proces.

-Sub acest aspect constatăm că, prima instanță și-a depășit limitele de judecare a cauzei penale și competențele, deoarece nu era în drept să se expună asupra calității evaluării, adică asupra riscului de recidivă „redus”, or, aceasta ține de competența exclusivă a specialistului din instituția penitenciară (Psihologului).

-Lecturînd textul încheierii recurrate putem constată că instanța de fond a ignorat totalmente poziția administrației Penitenciarului nr.17-Rezina și s-a expus superficial asupra faptului că Glec Alexandru nu poate fi considerat la moment drept un condamnat ce prezintă risc redus de recidivă, în temeiul art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Rep. Moldova, în privința acestuia nu sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit.d) ale Legii vizate.

-În drept, Luând în considerație cele expuse supra, circumstanțele cauzei și prevederile legale, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 08.08.2024, prin prezenta cerere de recurs, solicităm casarea încheierii instanței de fond din următoarele motive: în conformitate cu art.437 alin.(1), pct.4) Cod procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

-De menționat, că încheierea din 08.08.2024 a fost adoptată în contradicție cu decizia Curții de Apel Chișinău, din 25.01.2024, fiind aplicate eronat normele de drept.

-Așadar, în conformitate cu prevederile art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Astfel, consider că instanța de fond, deși era obligată să argumenteze convingător fiecare motiv invocat în parte, a ignorat aceste prevederi și a pronunțat o încheiere nemotivată. În acest sens, conchidem că, eroarea admisă de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu rejudecare cauzei, pentru înlăturarea erorilor admise.

-Totodată, instanța de fond a încălcat prevederile art.436 alin.(2) CPP, or, la rejudecarea cauzei era obligată să înlătoreze lacunele comise prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 mai 2023 (judecătorul Ivan Parii), să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

-Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

-Conform prevederilor art.107 alin.(1)-(3) Cod Penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

-Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

-Amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art.166/1 alin.(2)-(4), precum și persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171-175/1, 201, 206, 208,2081 și 208/2.

-Potrivit încheierii contestate instanța a reținut că, în urma cercetării probelor prezentate de instituția penitenciară în vederea susținerii demersului, nu a fost convinsă că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate. Prin urmare instanța de fond fără a verifica în totalitate faptele invocate în demersul administrației instituției penitenciară nr.17 Rezina, a reținut că, Glec Alexandru, a.n.*****, nu poate fi la moment considerat drept o persoană care s-a caracterizat pozitiv pe parcursul executării pedepsei și în privința acestuia nu sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit.d) ale Legii vizate. Considerăm aceste concluzii ca fiind greșite și eronate, din următoarele considerente,

-Potrivit extrasului din procesul-verbal nr.18 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17- Rezina din 28.12.2022, condamnatul Glec Alexandru se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este redus. Toți cei 7 membri ai comisiei au votat pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat.

-Subsidiar din fișa de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, se constată o analiză a personalității condamnatului cu indicarea circumstanțelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, de către psiholog fiind expuse criteriile aprecierii, atitudinii condamnatului, în prezența unui proces dinamic de colectare, analiză și interpretare a datelor. Or, din capitolul II al regulamentului- cadru prevede că principiul după care se poate conduce o analiză comprehensivă a comportamentului este cel potrivit căruia comportamentul trecut este un bun predictor al celui viitor.

-Tot aici conchidem că din fișa de evaluare a riscului de recidivă, este statuat clar care este numărul total al factorilor criminogeni și protectivi, iar din fișa prezentată instanței rezultă o analiză detaliată și o analiză a circumstanțele de fapt ce au dus la adoptarea concluziei de către comisie a evaluatorului, potrivit blanchetei obligatorii - Anexa nr.1 la Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, care a fost anexată de către administrația penitenciarului.

-Prin urmare potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Glec Alexandru rezultă că,

-condamnatul în perioada deținerii în penitenciar a încălcat regimul de detenție, însă la moment nu dispune de careva abateri disciplinare active:

-are un comportament pozitiv față de personalul penitenciarului, nu înjură, nu amenință, față de jocurile de hazard, consumă alcool, nu se auto agresează, iar pe perioada ispășirii pedepsei penale nu a săvârșit alte infracțiuni sau careva tentative de evadare:

-are un comportament prosocial și o conduită pozitivă în perioada detenției, dispune de loc stabil de trai, posedă coeziune și căldură familiară (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei);

-anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesională însușită pînă la detenție:

-a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracterizat pozitiv:

-își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor;

-în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodestructive sau destructice, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atât cu deținuții cît și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întîmpină greutăți, fiind plasați cu același condamnat timp de mai mulți ani.

-în timpul liber a efectuat cercetarea obiectivă de creație artistică, frecventarea bibliotecii, săptămânal conform graficului, frecventarea bisericii crestine-ortodoxe săptămânal conform graficului, sala de sport.

-Cu referire la evaluare psihologică se menționează următoarele progrese comportamentale, și anume starea psiho-emoțională la moment stabilă, nu prezintă tendințe antisociale, comportament adecvat, în relații interpersonale nu întîmpină greutăți. Se invocă, că la moment dispune de loc de trai coeziune familiară, manifestă comportament prosocial prin atitudinea față de normele sociale.

-Totodată, din fișa de evaluare a riscului de recidivă rezultă că, a fost stabilit riscul de recidivă „reduc”, fiind indicați factori criminogeni: cu un singur antecedent penal, lipsa empatiei în acțiunile sale criminale, infracțiune săvârșită în grup, raționalizarea faptelor și a consecințelor în comportamentul infracțional, precum și factori protectivi: dispune de loc stabil de trai, posedă

coeziune și căldură familiară (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei), anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesională înșușită pînă la detenție, a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracterizat pozitiv, își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor, în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodistructive sau distructive, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atît cu deținuții cît și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întîmpină greutăți, fiind plasați cu același condamnat timp de mai mulți ani.

-Totodată, observăm că, potrivit certificatului eliberat în privința lui Glec Alexandru se atestă că pe parcursul detenției a fost sancționat de 5 ori, sancțiuni disciplinare care sunt stinse, neavînd stimulări și implicare activă la măsurile educative desfășurate și comportament pozitiv. Mai reținem că, potrivit trimerii - extras eliberat lui Glec Alexandru se atestă că, condamnatul se află la evidența Secției Medicale al Penitenciarului nr.17-Rezina, pe perioada menținerii în penitenciar, nefiind supus unui tratament forțat împotriva alcoolismului și narcomaniei, avînd o stare a sănătății satisfăcătoare, nu deține de grad de dizabilitate. Iar, conform certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune și achitățile efectuate pentru recuperarea acestuia, condamnatul Glec Alexandru nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infracțiune.

-În contextul dat, reținem că, judecătorul de instrucție prematur a concluzionat asupra respingerii cererii privind aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui Glec Alexandru, or, la examinarea demersului privind aplicarea amnistiei în condițiile Legii nr.243/2021, instanța de judecată trebuie să pună accentul anume pe comportamentul deținutului și riscului de recidivă, în raport cu actele instituției penitenciare premergătoare concluziei comisiei speciale a Penitenciarului, la caz, nr.17-Rezina.

-Aplicarea amnistiei în condițiile acestei legi este legată în principal de faptul dacă deținutul, prin comportamentul pe care îl are și riscul de recidivă, este suficient de bine pregătit să fie integrat în societate după ispășirea termenului de 30 ani.

-Subsecvent, evidențiem că, în corespundere cu Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), adoptată prin Rezoluția Adunării Generale în 17 decembrie 2015, prin prisma regulii 4 subpct.1, scopurile sentinței privative de libertate sau ale măsurilor similare care privează o persoană de libertate sunt, în primul rînd, de a proteja societatea de infracțiuni și de a reduce recidivismul. Scopurile date pot fi atinse doar dacă perioada de detenție este aplicată pentru a asigura, în măsura posibilă, reintegrarea unor atare persoane în societate după eliberare, astfel încât ele să ducă un mod de viață în conformitate cu legea și să se poată întreține. Așadar, de principiu, pedeapsa penală trebuie privită ca un mijloc de reeducare și corectare a deținutului și nicidecum ca o cale de a provoca suferințe psihice și fizice sau în alt mod de a restricționa drepturile și interesele legitime ale acestuia, decît în limita admisă de standardele de drepturile omului. La modul general, orice restrîngere a drepturilor deținuților trebuie să fie condiționată de protejarea drepturilor și intereselor altor persoane, precum și în scopul curmării și prevenirii săvârșirii de infracțiuni, cît și pentru a menține ordinea în instituția penitenciară.

-Distinct, în temeiul prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instituția actului de clemență urmează a fi privită ca un remediu de identificare a unui echilibru între reticența societății față de posibilitatea liberării din detenție a persoanelor care au ispășit o pedeapsă

pentru comiterea unei crime excepțional de grave și dreptul indivizilor la libertate individuală, prin prisma aplicării prevederilor legale naționale și a standardelor internaționale, care garantează că statele nu vor expune persoanele la rele tratamente, mai mult, statele vor întreprinde toate măsurile ca drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor să fie respectate la cel mai înalt nivel. Or, organele statului trebuie să acționeze în intenția de asigurare a statului de drept și nu în intenția a submina drepturile omului din frica personală sau reticența comunității.

-Mai mult ca atât, menționăm că, în considerațiunea Curții Europene a Drepturilor Omului, Curtea a hotărât că a fost încălcat art.3 din Convenție în ceea ce privește pedeapsa detențiunii pe viață aplicată reclamantului, fără posibilitatea acordării liberării condiționate, constatând că, în lipsa unui mecanism de reexaminare, pedeapsa detențiunii pe viață aplicată reclamantului constituia o pedeapsă ireductibilă care constituia un tratament inuman (Ocalan împotriva Turciei (nr.2), 2014, pct.199-207).

-În contextul celor relevate, reținem că, încheierea contestată este bazată pe o apreciere superficială, unilaterală și neobiectivă a circumstanțelor cauzei, fără a da o apreciere obiectivă probelor și, prin urmare concluzia instanței este neîntemeiată, or instanța de fond urma să verifice și să statueze asupra tuturor cerințelor de fapt invocate, dar și să le supună cercetării prin prisma circumstanțelor cauzei, având în vedere normele de drept aplicabile la caz, pronunțându-se asupra acestora prin actul procesual adoptat.

-În acest sens, considerăm că, eroarea admisă de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu rejudecare cauzei, pentru înlăturarea erorilor admise.

-Luând în vedere cele menționate supra, la examinarea demersului Penitenciarului 17 Rezina, instanța de recurs urma să solicite o concluzie a comisiei administrației penitenciare certă și necontradictorie, pentru a putea soluționa demersul în cauză fără a fi deficitară soluția instanței de fond cu privire la respingerea demersului înaintat de administrația instituției penitenciare nr.17-Rezina prin care s-a solicitat aplicarea în privința condamnatului Glec Alexandru, născut la *****, a prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, la examinarea prezentului recurs instanța urma să verifice toate probele anexate la dosar și să înlătore divergențele apărute, solicitând administrației instituției penitenciare să prezinte o concluzie certă și necontradictorie cu privire la condamnatul vizat, iar prin prisma prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 să emită o încheiere legală și întemeiată.

-Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural și dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate, rejudecând cauza cu adoptarea unei noi hotărâri prin care demersul penitenciarului să fie admis integral. În această ordine de idei, instanța trebuie să cerceteze probele și actele procedurale propuse în susținerea poziției procesuale, să solicite o concluzie certă și necontradictorie a instituției penitenciare în privința condamnatului, astfel, încât să interpreteze și să aplice legea corect și în modul convenit, concomitent urmează să i-a în dezbateri și motivele invocate în cererea de recurs, în limita competenței.

-Astfel, prevederile legale enunțate mai sus, în mod expres obligă instanța de recurs să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în Hotărârea Comisiei penitenciarului în Raportul de evaluare ale condamnatului Glec Alexandru, precum și cele care nu au fost stabilite și este

obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de recurs înaintată.

-Conform jurisprudenței CEDO instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (a se vedea cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27). în contextul celor supra-elucidate, consider că cerința privind aplicarea amnistiei, urmând a fi admisă, iar încheierea din 08.08.2024 instanței de fond, urmează a fi anulată ca fiind emisă contrar legii.

-Or, în baza celor menționate mai sus, consider că, instanța de fond examinând cauza, reieșind din limitele judecării acțiunii consfințite în norma procedurală, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și actelor anexate la dosar, emițând o încheiere neîntemeiată, fapt care impune admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii ca fiind întemeiată.

-Totodată, la examinarea prezentului recurs, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți (Nord), urmează să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în acest recurs.

-În final, comutarea pedepsei detenției pe viață cu pedeapsa 30 de ani de închisoare nu este aplicabilă în mod automat tuturor condamnaților la detenție pe viață. Pentru a beneficia de comutare conform articolului 7 alin.(1) lit.d) din Lege, condamnatul trebuie să fie caracterizat pozitiv pe parcursul executării pedepsei și să fie evaluat psihologic ca prezentând un risc de recidivă mediu sau redus (articolul 1 alin.(1) din Lege), Curtea Constituțională a RM menționează că semnificația textelor contestate din Legea privind amnistia poate fi dedusă de către instanțele judecătorești, în fiecare caz particular, prin folosirea regulilor de interpretare și de aplicare sistemică a întregii Legi, a legislației penale substanțiale, precum și a standardelor internaționale în materia amnistiei.

-Totodată, reținem că condamnatul la pedeapsa detenției pe viață Glec Alexandru, a executat din pedeapsa mai mult de 27 ani, iar cu includerea în termenul de pedeapsa a 4270 zile (încheierea CA Chișinău din 24.03.2022), a executat efectiv mai mult de 38 ani.

-Din materialele prezentate instanței de judecată se atestă că, condamnatul întrunește toate condițiile necesare prevăzute de art.7 alin.(1) lit.d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM nr.243/2021. Astfel, condamnatul Glec Alexandru, fiind evaluat de comisia specială din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina, s-a stabilit că ultimul a realizat programul individual de executare a pedepsei, este caracterizat pozitiv și prezintă risc de recidivă redus (anterior n-a fost judecat penai, are un singur antecedent penal, nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infracțiune, pe perioada ispășirii pedepsei penale nu a săvârșit alte infracțiuni sau careva tentative de evadare etc.)

-În această ordine de idei, trebuie de menționat că în baza încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 22 mai 2024 (dosarul nr.21ji-418/2023) judecătorul de instrucție, Ramona Moșneguțu; în baza încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 iunie 2024 (dosarul nr.21ji-440/2023) judecătorul de instrucție, Ramona Moșneguțu; în baza încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 10 iulie 2024 (dosarul nr. 21ji-436/2023) judecătorul de instrucție, Ramona Moșneguțu; în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2024 (dosarul nr.21r-1654/23) judecătorii: Silvia Cecan. Liubovi Brinza și Ecaterina Palanciuc și în

baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2024 (dosarul nr.21r-2844/23) judecătorii: Secrieru Ion. Amăut Sergiu și Lîsîi Ghenadie, prevederile art.469 alin.(1) pct.15) Cod de procedură penală RM coroborat cu art. 107 din Codul penal sunt aplicabile, iar statutul de condamnat la moment a lui Glec Alexandru este identic cu statutul de condamnat a lui Pascari Andrei, Slobozeanu Ilie, Brânza Oleg, Sinigur (Nenu) Alexandru și Sușițchi Dorin, situație în care dacă nu s-ar aplica prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243/2021, privind comutarea pedepsei la 30 ani de închisoare și în cazul lui Glec Alexandru, ar constitui o violare directă a drepturilor acestuia de a nu fi discriminat prevăzute de art.14 din CEDO și art.1 din Protocolul nr.12 la CEDO.

-Așadar, pornind de la preeminența dreptului și de la obligația statelor de a respecta prevederile art.6 din CEDO, strâns legate de principiul statului de drept și de garanțiile unui proces echitabil, având ca premisă scopul Consiliului Europei definit în esență în însăși preambulul CEDO, unde unul dintre mijloacele pentru a atinge asemenea scopuri este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, bazându-ne în același timp pe art.20 din Constituția Republicii Moldova, consider că instanța de apel urmează să aplice direct Convenția în această speță și anume art.6 și 13 din CEDO etc., inclusiv jurisprudența CtEDO, iar drept consecință, în baza prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și în temeiul art.447-449 Cod de procedură penală RM, să fie admis integral demersul penitenciarului așa precum a fost formulat și concretizat ulterior, și anume:

-Solicitând admiterea recursului, casarea integrală ca fiind ilegală și neîntemeiată încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 08.08.2024 prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17-Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care demersul penitenciarului să fie admis integral, comutând pedeapsa detenția pe viață, cu 30 ani închisoare.

Încheierea instanței de fond a fost atacată cu recurs și de condamnatul Glec Alexandru, cu invocarea dezacordului cu încheierea instanței, din următoarele considerente:

-La emiterea încheierii judecătorești, judecătorul de instrucție Ludmila Tetiu nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluzie instanței de judecată a fost adoptată în contradicție cu decizia Curții de Apel Chișinău, din 25.01.2024, fiind aplicate eronat normele de drept.

-Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare și apreciere eronată a prevederilor Legii 243/2021 cu privire la amnistie și Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (adoptat prin Ordin MJ nr.44/2022 din 18.02.2022), de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează demersul, or nu a fost examinat nici unul din argumentele prezentate instanței în favoarea condamnatului Glec Alexandru.

-Verificând legalitatea hotărârii adoptate pe caz, consider că aceasta din urmă este în fond neîntemeiată, fiind emisă prematur, fără a fi data o apreciere corectă circumstanțelor cazului, deoarece nu s-a asigurat investigarea suficient de minuțioasă și eficientă a tuturor argumentelor prezentate instanței, motiv pentru care este posibilă anulării, or aceasta din urmă nu este completă de manieră a condiționa adoptarea unei soluții legitime pe caz.

-Examinând argumentele instanței de fond în raport cu materialele prezentate de către administrația instituției penitenciare, dosarul personal și, raportându-mă, per ansamblu, la

prevederile legale ce guvernează speța, consider că Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a ignorat aceste prevederi și a pronunțat o încheiere nemotivată.

-Consider că demersul administrației Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea actului de amnistie față de condamnatul Glec Alexandru, este întemeiat și urmează a fi admis, iar încheierea din 08.08.2024 casată din următoarele considerente:

-Cadrul legal relevant speței: În conformitate cu art.469 alin.(1) pct.15) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea de pedeapsă în temeiul actului de amnistie sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare). Conform art.107 alin.(1) Cod Penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit prevederilor art.272 alin.(1), (2) Cod de Executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile și organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat și, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt și de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

-Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului.

-În conformitate cu art.1 alin.(2), (3), (6) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021 (cu modificările ulterioare), aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. (3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi. (6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

-Deci, legiuitorul expres a prevăzut că, aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției, și numai în cazul în care a fost refuzată de comisia specială persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată.

-În acest context se reținem că, prin Ordinul Ministerului Justiției nr.44 din 18.02.2022 a fost aprobat Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care stabilește modul de instituire și funcționare a comisiilor speciale și procedura de înaintare a demersurilor privind aplicarea amnistiei către instanțele de judecată competente, care au drept scop identificarea și selectarea persoanelor care cad sub incidența Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la

proclamare independenței Republicii Moldova, examinarea și soluționarea cazurilor acestora în vedere aplicării ulterioare a amnistiei de către instanțele de judecată.

-Deci, executând pedeapsa închisorii, condamnatul Glec Alexandru a fost evaluat de Comisia Specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate din cadrul Penitenciarului nr.17-Rezina. Propunerea privind aplicarea amnistiei aparține administrației locului de detenție, (demersul) administrației a fost examinată la ședința Comisiei speciale, unde membrii comisiei au decis „de a înainta în Judecătoria Orhei, sediul Rezina demersul privind aplicarea față de condamnatul Glec Alexandru a prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243/2021. Motivul: se caracterizează pozitiv, riscul de recidivă este redus”.

-Întru confirmarea soluției adoptate Comisia specială privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate a prezentat următoarele însușire în calamitate de probe: -Extras din procesul-verbal al ședinței Comisiei Penitenciarului nr.17- Rezina, unde s-a hotărât de a elibera condamnatului Glec Alexandru raportul de evaluare cu calificativul „pozitiv- Raport de evaluarea despre realizarea programului individual de executarea a pedepsei și despre comportamentul condamnatului. Ca urmare, membrii Comisiei penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul a realizat programul individual de executare pedepsei; are un comportament „pozitiv- Certificat de sancțiuni și stimulări; -Fișa de evaluare a riscului de recidivă, întocmită în baza Metodologiei elaborată în vederea descrierii procesului de evaluare a riscului de recidivă a condamnaților are cad sub incidența Legii nr. 243/2021 privind amnistia, potrivit căreia condamnatului i-a fost stabilit riscul de recidivă „reduc”.

-Materiale din dosarul personal al condamnatului. Conform informației prezentate de către Comisia specială din cadrul Penitenciarului nr.17 Rezina și dosarului personal, Glec Alexandru, a.n.*****, originar ***** și domiciliat ***** a fost condamnat la data de 19.03.1999 de către Judecătoria regional Odessa pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.93 lit.a, 1; 70; 222 alin.1; 19 alin.4, 6, 17; 93 lit.a), e); 257; 71 Cod penal al Ucrainei la pedeapsa cu moartea. Conform Deciziei de Apel al regiunii Nicolaev din 24.03.2014 s-a anulat sentința Judecătoriei regională Odesa din 19.03.1999 și i s-a stabilit pedeapsa cu detențiune pe viață.

-Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 25.01.2019 s-a admis demersul Ministerului R.Moldova și cererea lui Glec Alexandru condamnat prin sentința penală din 24.03.2014 pronunțată de Curtea de Apel a regiunii Nicolaev, R. Ucraina cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare, conform art.145 alin.2 lit.b), j); 27; 145 alin.2 lit.b), j); 283; 84 alin.1; 85 alin.4 (prin cumularea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei regiunii Odessa, R.Ucraina din 19.03.1999) Cod penal la detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

-Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 12.11.2020 s-a admis demersul Ministerului Justiției R.Moldova s-a redus termenul de executare a pedepsei durata arestului preventiv din 01.09.1997 pînă la 15.07.1999 și din 24.02.2006 pînă la 23.12.2025 cu 4 270 zile.

-Decizia Curții Supreme de Justiție din 16.03.2021 menține fără modificări încheierea Curții de Apel Chișinău din 12.11.2019.

-Conform încheierii Judecătoriei Curții de Apel Chișinău din 24.03.2022 s-a admis cererea condamnatului de explicare a modului de punere în executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12.11.2020, reducerea pedepsei cu 4 270 zile vor fi calculate ca zile efective executate la termenul de pedeapsă. Sentința a intrat în vigoare la data de 11.02.2019.

-începutul termenului: 01.09.1997.

-La data 28.12.2022 a executat efectiv: 25 ani 3 luni și 27 zile.

-La data 28.12.2022 a executat efectiv cu includerea a 4270 zile termenul de 37 ani 10 zile.

-Se mai indică că, condamnatul a fost caracterizat pozitiv, iar rezultatul evaluării riscului de recidivă este redus.

-Astfel, conform prevederilor Legii penale Republicii Moldova, condamnatul Glec Alexandru a fost condamnat conform art.145 alin.2 lit.b), j); 27; 145 alin.2 lit.b), j); 283; 84 alin.1; 85 alin.4 din Cod penal al RM, care se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave; nu i-a fost redus anterior termenul de pedeapsă pentru aceeași infracțiune în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere. Deci, art.6 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la amnistie impune restricții pentru infracțiuni prevăzute de art.145 Cod penal. Totodată, în privința condamnatului nu pot fi aplicate prevederile art.4 și 5 din Lege, care prevede absolvirea de executarea pedepsei.

-Ca urmare, absolut fondat considerăm că condamnatul Glec Alexandru, cade sub incidența prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la amnistie, or, a fost condamnat până la intrarea în vigoare a prezentei legi, fiindu-i stabilită pedeapsa cu condamnare la detenția pe viață; nu i se pot aplica prevederile art.4-6 din prezenta Lege, anterior nu i-a fost redus termenul de pedeapsă pentru aceeași infracțiune în temeiul unui act de amnistie sau de grațiere.

-Astfel, în privința mea urmează a fi aplicate prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea cu privire la amnistie, adică comutarea pedepsei detenția pe viață, cu 30 ani închisoare, ba mai mult, lipsesc careva interdicție legale stipulate în actul de amnistie privind reducerea termenului pedepsei (comutarea ei). Totodată, trebuie de reținut că, conform art.1 alin.(1) din Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculcate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate „Pozitiv” pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune s-au al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă „Mediu” s-au „Redus”, dacă persoanele cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

-Așadar, numai 3 (trei) condiții sunt obligatorii în vederea posibilității aplicării amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite, inculcate, s-au după caz condamnate. în asemenea circumstanțe, se atestă cu certitudine faptul că, de către condamnatul Glec Alexandru sunt întrunite toate condițiile impuse de lege.

-Dezacordul cu concluziile instanței de fond. Instanța de judecată, era obligată să verifice dacă sunt întrunite aceste condiții și să decidă dacă va aplica s-au nu actul de amnistie. Judecătorul nu este în drept să se expună în privința calității evaluării condamnatului și să pună la dubii concluziile specialiștilor, mai ales a psihologului, ci judecătorul nu are calitate de psiholog, și nu poate să indice psihologului cum să facă o evaluare. Or, conform Capitolului IV al Anexei nr.6 la Regulamentul-cadru de activitate a Comisiei speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr.44 din 18 februarie 2022, a fost aprobată Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, unde sunt prevăzute procedurile de evaluare a riscului de recidivă conform unei liste din 11 puncte.

-Potrivit pct.3 lit.a), b) și c) din Regulamentul-cadru, sunt prevăzute următoarele condiții: Actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr.243/2021, se aplică față de persoanele: a) Se încadrează în prevederile art.3-5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021; b) Sunt caracterizate „pozitiv” pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune s-au a termenului de probă; c) Sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă „mediu” s-au „reduc”. Conform pct.13 lit.a) și e) din Regulamentul-cadru: Activitatea Comisiei speciale se conduce de următoarele principii: a) Legalității - ședințele Comisiei speciale se desfășoară în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, tratate internaționale la care Republica Moldova este parte, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003, Codul de executare al Republicii

Moldova nr.443/2004, Legea nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, alte acte normative și prezentul Regulament: e) Obligativitatea motivării opiniei - membrii Comisiei speciale au obligația de a se pronunța motivat pentru fiecare caz de examinare a posibilității aplicării actului de amnistie.

-Conform pct.14 lit.a) din Regulamentul-cadru, președintele Comisiei speciale exercită următoarele atribuții de bază: a) Asigură respectarea dispozițiilor prezentului Regulament.

-Potrivit pct.19 din Regulamentul-cadru, membrii Comisiei speciale sunt responsabili pentru legalitatea deciziilor adoptate și de exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor ce le revin potrivit legii. Pct.33, la Comisia specială se prezintă documentele justificative pentru fiecare caz examinat, iar la necesitate și dosarele personale ale condamnaților. Pct.36, fiecare membru al Comisiei speciale este obligat să-și expună opinia motivată prin prisma întrunirii condițiilor prevăzute de Legea nr.243/2021 asupra fiecărui caz examinat în cadrul ședinței. În baza pct. 53 din Regulamentul-cadru: Psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 s-au 8 din Legea nr.243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, v-a realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr.6. Pct.57, Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog s-au consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

-Procedura de evaluare a riscului de recidivă se desfășoară în biroul psihologului și doar de către un psiholog. Interviu se realizează în câteva ședințe, la necesitate, se aplică testele psihologice și/sau chestionare etc. Astfel, concluzia este dată de către un expert/specialist-psiholog din cadrul instituției penitenciare, adică de o persoană care posedă anumite cunoștințe speciale într-un anumit domeniu, conform unei proceduri aprobate prin lege. Concluzia expertului/specialistului nu poate fi pusă la îndoială doar în baza unor aprecieri personale ale judecătorului. Astfel, consider că, instanța de fond nu era în drept să pună la îndoială concluziile expuse în Fișa de evaluare a riscului de recidivă întocmit de către un expert care a constatat că, riscul de recidivă la condamnatul fiind „reduc”.

-Instanța de fond nu era în drept să se expună asupra calității evaluării, ci urma doar să verifice dacă sunt sau nu întrunite condițiile necesare și obligatorii în vederea aplicării actului amnistiei prin prisma Legii nr.243/2021.

-Totodată, instanța a tăcut trimitere la fapta că Glec Alexandru a fost sancționat disciplinar în perioada 2003-2021 de 5 ori. neavând stimulări. Ducând acestei logice, putem concluziona că instanța de fond a pus la îndoială concluzia comisiei speciale, prin care condamnatul a fost caracterizat pozitiv, iar rezultatul evaluării riscului de recidivă este redus.

-În această ordine de idei, trebuie de menționat că, potrivit art.248 al Codului de executare, sancțiunile disciplinare se sting dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancțiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancțiune, condamnatul fiind considerat nesancționat. Sancțiunea disciplinară stinsă nu produce efecte juridice pentru condamnat. Astfel, sancțiunile disciplinare aplicate anterior se consideră, ca fiind stinse și nu mai produc efecte juridice pentru condamnatul Glec Alexandru.

-Conform certificatului de sancțiuni și stimulări aplicate deținutului, 4 (patru) din 5 au fost aplicate în R.Ukraina, și anume: 29.11.2003- avertisment; 25.08.2008- mustrare; 28.05.2009- mustrare; 16.09.2016- mustrare; 04.11.2021- suspendarea dreptului la întrevederi 30 zile, pentru păstrarea și pregătirea băuturilor alcoolice (15 litre bragă) - se consideră sancțiunea ușoară. (copia certificatului se anexează)

-Totodată, instanța a făcut trimitere la factori criminogeni, dar cu regret nu a dat seamă de existența factorilor proiectivi, cei care sunt mai multe decât cele criminogeni.

-Factori criminogeni:

1. Iraționalizarea faptelor și a consecințelor
2. Infrațiunea a fost săvârșită în grup

Factori protectivi:

1. Fără antecedente penale
2. Posedă specialitate
3. Coeziune familială, are susținere din partea rudelor și a copiilor săi
4. A realizat planul individual de resocializare potrivit nevoilor criminogene participarea la activitățile și programele obligatorii stabilite în planul individual și este caracterizat pozitiv
5. În relații interpersonale nu întâmpină greutăți (dovedit prin deținerea sa cu aceiași condamnat de mulți ani)
6. Posedă abilități de gestionare a emoțiilor, în timpul detenției nu a manifestat niciodată acțiuni autodestructive și distructive
7. Abilități de gestionare a situațiilor de conflict
8. Are o atitudine binevoitoare față de angajați și bunurile instituției (se anexează)

-Instanța denotă că potrivit raportului privind realizarea programului individual de executare a pedepsei, Glec Alexandru nu a realizat tot programul individual de executare a pedepsei și anume Programul „Antrenarea în câmpul muncii remunerate și neremunerate” – nerealizat” Programul „Educație pentru sănătate în mediul penitenciar” nerealizat și „Programul „Cetățenie activă” - nerealizat. Această concluzie o considerăm ca fiind neîntemeiată și nefondată, deoarece informația din dosarul personal al condamnatului Glec Alexandru, prezentată instanței de fond, nu a fost actualizată și verificată la examinarea materialelor cauzei în anul 2024.

-În primul rând, atrag atenția Colegiului penal al Curții de Apel Bălți că, conform Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Glec Alexandru, se atestă următoarele:

-Program „Antrenarea în câmpul muncii remunerate și neremunerate” Nerealizat, din motive independente de voința acestuia. La moment Penitenciarul nr.17-Rezina nu dispune de muncă remunerată pentru categoria dată de deținuți, iar muncă neremunerată nu dispune în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, conform art.234 alin.4 CERM.

-Program „Educație pentru sănătate în mediul penitenciar” Nerealizat, din motive independente de voința acestuia. Acțiunea de resocializare este planificată pentru următorii ani de detenție.

-Program „Cetățenie activă” Nerealizat, din motive independente de voința acestuia. Acțiunea de resocializare este planificată pentru următorii ani de detenție. (copia raportului se anexează).

-De menționat, că potrivit Extrasului din procesul-verbal nr.23 al Comisiei penitenciarului nr.17-Rezina din 14 decembrie 2022, a fost examinat materialele și dosarul personal privind posibilitatea aplicării art.91 CP RM în privința condamnatului Glec Alexandru, prin care în urm examinării, comisia a hotărât: „de a înainta demers în instanța de judecată privind posibilitate aplicării art.91 CP, deoarece a realizat programul de executare a pedepsei penale și are u comportament pozitiv, nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infrațiune și executat termenul potrivit art.91 alin.(5) Cod penal. Ba mai mult, conform raportului ofițerului principal al SRS, comisar de justiție, Anastasia Trîmbaci, condamnatul Glec Alexandru a.n.***** a desfășurat programul „Pregătirea pentru eliberarea condiționată de termen”, a particip; activ, manifestând interes, a realizat toate sarcinile propuse, a completat fișe, tabele, a elaborat gânduri și s-a implicat activ în toate sarcinile propuse.

-În această ordine de idei, atrag atenția Colegiului penal al Curții de Apel Bălți (Nord), că desfășurarea programei „Pregătirea pentru eliberarea condiționată de termen”, prin ordinul Penitenciarului nr.17-Rezina nr.72 din 21.07.2022, înseamnă că condamnatul vizat a realizat toate programele planificate, deoarece această programa este definitivă în planul individual de executare a pedepsei. (copia raportului și alte probe în susținerea acestui argument se anexează).

-Totodată, conform Certificatului nr.8/1689 din 20.08.2024, Administrația Penitenciarului nr.17-Rezina, confirmă că condamnatul Glec Alexandru a.n.*****, are statut de beneficiar în sistemul public de asigurări sociale și beneficiază de pensie pentru limita de vîrstă începând cu data de 02.10.2020. (original certificatului se anexează)

-În final, atrag atenția instanței că potrivit informației actualizate, în baza răspunsului nr.5/G 2781/24 din 15.08.2024. „Administrația locului de detenție informează, că conform dosarul personal și a fișei de revendicare anterior până la reținere nu dispune-ți de antecedente penale” (original răspunsului se anexează)

-În susținerea celor expuse supra, consider că instanța de fond a adoptat o încheiere nemotivată, neglijând în totalitate materialele cauzei penale, prevederile legale aplicabile speței și argumentele participanților la proces. Sub acest aspect consider că, prima instanță și-a depășit limitele de judecare a cauzei penale și competențele, deoarece nu era în drept să se expună asupra calității evaluării, adică asupra riscului de recidivă „redus”, or, aceasta ține de competența exclusivă a specialistului din instituția penitenciară (Psihologului).

-Iar, lecturînd textul încheierii recurate putem constata că instanța de fond a ignorat totalmente poziția administrației Penitenciarului nr.17-Rezina și s-a expus superficial asupra faptului că Glec Alexandru nu poate fi considerat la moment drept un condamnat ce prezintă risc redus de recidivă, în temeiul art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Rep. Moldova, în privința acestuia nu sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit.d) ale Legii vizate.

-În drept, luând în considerație cele expuse supra, circumstanțele cauzei și prevederile legale, nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 08.08.2024, prin prezenta cerere de recurs, solicităm casarea încheierii instanței de fond din următoarele motive:

-De menționat, că încheierea din 08.08.2024 a fost adoptată în contradicție cu decizia Curții de Apel Chișinău, din 25.01.2024, fiind aplicate eronat normele de drept.

-Așadar, în conformitate cu prevederile art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penal: hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de, instanțe de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

-Astfel, consider că instanța de fond, deși era obligată să argumenteze convingător fiecare motiv invocat în parte, a ignorat aceste prevederi și a pronunțat o încheiere nemotivată. În acest sens, conchidem că, eroarea admisă de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu rejudecare cauzei, pentru înlăturarea erorilor admise.

-Totodată, instanța de fond a încălcat prevederile art.436 alin.(2) CPP, or, la rejudecarea cauzei era obligată să înlătoreze lacunele comise prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 mai 2023 (judecătorul Ivan Parii), să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

-Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură

cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței R.Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

-Conform prevederilor art.107 alin.(1)-(3) Cod Penal, amnistia este actul ce are ca efecte înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate. Amnistia nu se aplică în cazul săvârșirii de infracțiuni prevăzute la art.1661 alin.(2)-(4), precum și persoanelor care au săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171-175/1, 201, 206, 208, 208/1 și 208/2.

-Potrivit încheierii contestate instanța a reținut că, în urma cercetării probelor prezentate de instituția penitenciară în vederea susținerii demersului, nu a fost convinsă că persoana condamnată; s-a îndreptat și se poate reintegra în societate. Prin urmare instanța de fond țară a verificat în totalitate faptele invocate în demersul administrației instituției penitenciară nr.17 Rezina, a reținut că, Glec Alexandru, a.n.*****, nu poate fi la moment considerat drept o persoană care s-a caracteriza pozitiv pe parcursul executării pedepsei și în privința acestuia nu sunt aplicabile prevederile art.alin.(1) lit.d) ale Legii vizate.

-Consider aceste concluzii ca fiind greșite și eronate, din motiv că, potrivit extrasului din procesul-verbal nr.18 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17-Rezina din 28.12.2022 condamnatul Glec Alexandru se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este redus. Toți cei 7 membri ai comisiei au votat pentru înaintare demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat.

-Subsidiar din fișa de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, se constată o analiză a personalității condamnatului cu indicarea circumstanțelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, de către psiholog fiind expuse criteriile aprecierii, atitudinii condamnatului, în prezența unui proces dinamic de colectare, analiză și interpretare a datelor. Or, din capitolul II al regulamentului-cadru prevede că principiul după care se poate conduce o analiză comprehensivă a comportamentului este cel potrivit căruia comportamentul trecut este un bun predictor al celui viitor.

-Tot aici conchidem că din fișa de evaluare a riscului de recidivă, este statuat clar care este numărul total al factorilor criminogeni și protectivi, iar din Fișa prezentată instanței rezultă o analiză detaliată și o analiză a circumstanțelor de fapt ce au dus la adoptarea concluziei de către comisia de evaluatorului, potrivit blanchetei obligatorii - Anexa nr.1 la Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, care a fost anexată de către administrația penitenciarului.

-Prin urmare potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Glec Alexandru rezultă că,

-condamnatul în perioada deținerii în penitenciar a încălcat regimul de detenție, însă la moment nu dispune de careva abateri disciplinare active;

-are un comportament pozitiv față de personalul penitenciarului, nu înjură, nu amenință, față de jocurile de hazard, consumă alcool, nu se auto agresează, iar pe perioada ispășirii pedepsei penale nu a săvârșit alte infracțiuni sau careva tentative de evadare;

-are un comportament prosocial și o conduită pozitivă în perioada detenției, dispune de loc stabil de trai, posedă coeziune și căldură familială (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei);

-anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesională însușită până la detenție;

-a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracterizat pozitiv;

-își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor;

-în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodistructive sau distructive, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atât cu deținuții cât și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întimpins greutăți, fiind plasați cu același condamnat timp de mai mulți ani.

-în timpul liber a efectuat cercetarea obiectivă de creație artistică, frecventarea bibliotecii săptămânal conform graficului, frecventarea bisericii creștine-ortodoxe săptămâna conform graficului, sala de sport.

-Cu referire la evaluare psihologică se menționează următoarele progrese comportamentale și anume starea psiho-emoțională la moment stabilă, nu prezintă tendințe antisociale, comportament adecvat, în relații interpersonale nu întâmpină greutăți. Se invocă, că la moment dispune de loc de trai coeziune familiară, manifestă comportament prosocial prin atitudinea față de normele sociale.

-Totodată, din fișa de evaluare a riscului de recidivă rezultă că, a fost stabilit riscul de recidivă „reduc”, fiind indicați factori criminogeni: cu un singur antecedent penal, lipsa empatiei în acțiunile sale criminale, infracțiune săvârșită în grup, raționalizarea faptelor și a consecințelor în comportamentul infracțional, precum și factori protectivi: dispune de loc stabil de trai, posedă coeziune și căldură familiară (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei), anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesional înșușită pînă la detenție, a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracteriza pozitiv, își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor, în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodistructive sau distructive, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atât cu deținuții cât și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întâmpină greutăți, fiind plasați cu același condamnate timp de mai mulți ani.

-Totodată, observăm că, potrivit trimerii - extras eliberat lui Glec Alexandru se atestă că condamnatul se află la evidența Secției Medicale al Penitenciarului nr.17-Rezina, pe perioada menținerii în penitenciar, nefiind supus unui tratament forțat împotriva alcoolismului și narcomaniei, având o stare a sănătății satisfăcătoare, nu deține de grad de dizabilitate. Iar, conform certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune și achitățile efectuate pentru recuperarea acestuia, condamnatul Glec Alexandru nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infracțiune. (aceste probe se anexează)

-În contextul dat, reținem că, judecătorul de instrucție prematur a concluzionat asupra respingerii cererii privind aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui Glec Alexandru, or, la examinarea demersului privind aplicarea amnistiei în condițiile Legii nr.243/2021, instanța de judecată trebuie să pună accentul anume pe comportamentul deținutului și riscului de recidivă, în raport cu actele instituției penitenciare premergătoare concluziei comisiei speciale a Penitenciarului, la caz, nr.17-Rezina. Aplicarea amnistiei în condițiile acestei legi este legată în principal de faptul dacă deținutul, prin comportamentul pe care îl are și riscul de recidivă, este suficient de bine pregătit să fie integrat în societate după ispășirea termenului de 30 ani.

-În contextul celor relevate, reținem că, încheierea contestată este bazată pe o apreciere superficială, unilaterală și neobiectivă a circumstanțelor cauzei, fără a da o apreciere obiectivă probelor și, prin urmare concluzia instanței este neîntemeiată, or instanța de fond urma să verifice și să statueze asupra tuturor cerințelor de fapt invocate, dar și să le supună cercetării prin

prisma circumstanțelor cauzei, având în vedere normele de drept aplicabile la caz, pronunțându-se asupra acestora prin actul procesual adoptat.

-În acest sens, consider că, eroarea admisă de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu rejudecare cauzei, pentru înlăturarea erorilor admise.

-Luând în vedere cele menționate supra, la examinarea demersului Penitenciarului 17 Rezina, instanța de recurs urma să solicite o concluzie a comisiei administrației penitenciare certă și necontradictorie, pentru a putea soluționa demersul în cauză fără a fi deficitară soluția instanței de fond cu privire la respingerea demersului înaintat de administrația instituției penitenciare nr.17-Rezina prin care s-a solicitat aplicarea în privința condamnatului Glec Alexandru, născut la *****, a prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, la examinarea prezentului recurs instanța urma să verifice toate probele anexate la dosar și să înlătore divergențele apărute, solicitând administrației instituției penitenciare să prezinte o concluzie certă și necontradictorie cu privire la condamnatul vizat, iar prin prisma prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 să emită o încheiere legală și întemeiată.

-Așadar, pornind de la preeminența dreptului și de la obligația statelor de a respecta prevederile art.6 din CEDO, consider că instanța de apel urmează să aplice direct Convenția în această speță și anume art.6 și 13 din CEDO etc., inclusiv jurisprudența CEDO, iar drept consecință, în baza prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și în temeiul art.447-449 Cod de procedură penală RM, să fie admis integral demersul penitenciarului așa precum a fost formulat și concretizat ulterior.

-Solicitând admiterea recursului, casarea integrală ca fiind ilegală și neîntemeiată, încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 08.08.2024, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17-Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care demersul penitenciarului să fie admis integral, comutând pedeapsa detenția pe viață, cu 30 ani închisoare.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

De la avocatul Dragomir Aliona au parvenit concluzii scrise, solicitând casarea integrală ca fiind ilegală și neîntemeiată încheierea instanței de fond prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17-Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021, cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care demersul penitenciarului să fie admis integral, comutând pedeapsa detenția pe viață, cu 30 ani închisoare.

Verificând argumentele invocate în recursuri și verificând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursurile declarate pe caz urmează a fi admise, cu casarea încheierii adoptate pe caz, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, privind admiterea demersului înaintat pe caz, reieșind din următoarele considerente.

Conform art.449 al.1 p.2 lit.b Cod de Procedură Penală RM se indică, că judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

Potrivit prevederilor art.444 al.1 p.6 Cod Procedură Penală a RM se reglementează, că hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond inclusive în cazurile în care: 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Colegiul penal la soluționarea demersului în cauză ține să respecte practicile CEDO, potrivit cărora Curtea a considerat că este în primul rând de competența instanțelor naționale de a decide dacă o persoană trebuie să fie deținută în anumite circumstanțe. Totuși în fiecare caz temeiul legal pentru detenție trebuie să fie clar și instanțele judecătorești trebuie să invoce motivele pentru detenție (cauza Mooren c. Germaniei, nr.11364/03, §§ 82-89, 9 iulie 2009).

Astfel, după cum rezultă din materialele prezentate pentru verificare, Glec Alexandru a fost condamnat prin sentința Judecătoriei regionale Odesa din 19.03.1999 pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.93 lit.a, l, 70, 222 alin.1, 19 alin.4, 6, 17, 93 lit.a), e), 257, 71 Cod penal al Ucrainei la pedeapsa cu moartea.

Conform Deciziei de Apel al regiunii Nicolaev din 24.03.2014 s-a anulat sentința Judecătoriei regionale Odesa din 19.03.1999, cu stabilirea pedepsei cu detențiune pe viață.

Conform încheierii Curții de Apel Chișinău din 25.01.2019 s-a admis demersul Ministerului R.Moldova și cererea lui Glec Alexandru condamnat prin sentința penală din 24.03.2014 pronunțată de Curtea de Apel al regiunii Nicolaev, R.Ucraina cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare, conform art.145 alin.2 lit.b), j), 27, 145 alin.2 lit.b), j), 283, 84 alin.1, 85 alin.4 (prin cumularea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei regiunii Odessa, R.Ucraina din 19.03.1999) Cod penal la detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Potrivit Legii nr.243 din 24.12.2021 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova” se reglementează:

-(1) că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculcate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

-(2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - *comisii speciale*), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Național de Probațiune, precum și din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

-(3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

(6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

În corespundere cu prevederile art.7 alin.(1) lit.d) al legii menționate se reglementează la fel, că persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4-6 i se comută pedeapsa după cum urmează: la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață.

La 19.01.2023, în adresa Judecătoriei Orhei sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Glec Alexandru.

Colegiul penal ține să menționeze, că cu toate că prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.01.2024 au fost admise recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.17 Rezina și de condamnatului Glec Alexandru, cu casarea încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29.05.2023, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.1 lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, cu remiterea cauzei la rejudicare în instanța de fond în alt complet de judecată, cu indicații clare din partea instanței de recurs, prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 08.08.2024 a fost respins demersul Penitenciarului nr.17 Rezina privind aplicarea prevederilor art.7 alin.1 lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Glec Alexandru, ca fiind neîntemeiat, cu aceiași motivare care a servit ca temei pentru respingerea inițială de către instanța de fond prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29.05.2023 a demersului Penitenciarului nr.17 Rezina în privința condamnatului Glec Alexandru, fără a se ține cont de indicațiile instanței de recurs.

În sensul dat, prin decizia nominalizată prin care s-a remis cauza la rejudicare s-a indicat inclusiv următoarele:

-Potrivit extrasului din procesul-verbal nr.18 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 28.12.2022, condamnatul Glec Alexandru se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este redus. Toți cei 7 membri ai comisiei au votat pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat.

-Subsidiar din fișa de evaluare a riscurilor de recidivă a condamnatului, se constată o analiză a personalității condamnatului cu indicarea circumstanțelor de fapt ce au stat la baza concluziei adoptate, de către psiholog fiind expuse criteriile aprecierii, atitudinii condamnatului, în prezența unui proces dinamic de colectare, analiză și interpretare a datelor. Or, din capitolul II al regulamentului- cadru prevede că principiul după care se poate conduce o analiză comprehensivă a comportamentului este cel potrivit căruia comportamentul trecut este un bun predictor al celui viitor. Tot aici Colegiul conchide că din fișa de evaluare a riscului de recidivă, este statuat clar care este numărul total al factorilor criminogeni și protectivi, iar din fișa prezentată instanței rezultă o analiză detaliată și o analiză a circumstanțele de fapt ce au dus la adoptarea concluziei de către comisie a evaluatorului, potrivit blanchetei obligatorii - Anexa nr.1 la Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă, care a fost anexată de către administrația penitenciarului.

-Prin urmare potrivit Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului Glec Alexandru rezultă că,

condamnatul în perioada deținerii în penitenciar a încălcat regimul de detenție, însă la moment nu dispune de careva abateri disciplinare active, are un comportament pozitiv față de personalul penitenciarului, nu înjură, nu amenință, față de jocurile de hazard, consumă alcool, nu se auto-agresează, iar pe perioada ispășirii pedepsei penale nu a săvârșit alte infracțiuni sau careva tentative de evadare, are un comportament prosocial și o conduită pozitivă în perioada detenției, dispune de loc stabil de trai, posedă coeziune și căldură familiară (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei), anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesională însușită pînă la detenție, a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracterizat pozitiv, își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor, în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodistructive sau distructive, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atît cu deținuții cît și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întimpină greutăți, fiind plasați cu același condamnat timp de mai mulți ani.

-Subsidiar se reține că condamnatul în timpul liber a efectuat cercetarea obiectivă de creație artistică, frecventarea bibliotecii săptămănal conform graficului, frecventarea bisericii creștine-ortodoxe săptămănal conform graficului, sala de sport.

-Cu referire la evaluare psihologică se menționează următoarele progrese comportamentale, și anume starea psiho-emoțională la moment stabilă, nu prezintă tendințe antisociale, comportament adecvat, în relații interpersonale nu întimpină greutăți. Se invocă, că la moment dispune de loc de trai coeziune familiară, manifestă comportament prosocial prin atitudinea față de normele sociale. (f.d.31).

-Totodată, din fișa de evaluare a riscului de recidivă rezultă că, a fost stabilit riscul de recidivă redus, fiind indicați factori criminogeni: cu un singur antecedent penal, lipsa empatiei în acțiunile sale criminale, infracțiune săvârșită în grup, raționalizarea faptelor și a consecințelor în comportamentul infracțional, precum și factori protectivi : dispune de loc stabil de trai, posedă coeziune și căldură familiară (fapt confirmat prin sprijinul acordat de rudele sale pe tot timpul executării pedepsei), anterior condamnării a fost angajat oficial, posedă calificare profesională însușită pînă la detenție, a realizat planul individual de executare a pedepsei și este caracterizat pozitiv, își petrece timpul în mod constructiv, posedă abilități de gestionare a emoțiilor, în timpul detenției nu a manifestat acțiuni de autodistructive sau distructive, reacție adecvată la conflict cu relații interpersonale optime atît cu deținuții cît și cu angajații, își asumă responsabilități față de bunurile instituției, în relații interpersonale nu întimpină greutăți, fiind plasați cu același condamnat timp de mai mulți ani. (f.d.28).

-Colegiul penal observă că, potrivit certificatului eliberat în privința condamnatului Glec Alexandru se atestă că pe parcursul detenției a fost sancționat de 5 ori, sancțiuni disciplinare care sunt stinse, neavând stimulări și implicare activă la măsurile educative desfășurate și comportament pozitiv (f.d.30).

-Instanța de recurs reține că, potrivit trimerii - extras eliberat lui Glec Alexandru se atestă că, condamnatul se află la evidența Secției Medicale al Penitenciarului nr.17 Rezina, pe perioada menținerii în penitenciar, nefiind supus unui tratament forțat împotriva alcoolismului și narcomaniei, având o stare a sănătății satisfăcătoare, nu deține de grad de dizabilitate (f.d.28). Iar, conform certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune și achitățile efectuate pentru recuperarea acestuia, condamnatul Glec Alexandru nu dispune de prejudiciu moral sau material cauzat de infracțiune (f.d.29).

-Colegiul penal reține că, judecătorul de instrucție prematur a concluzionat asupra respingerii cererii privind aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie, în

legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui Glec Alexandru, or, la examinarea demersului privind aplicarea amnistiei în condițiile Legii nr.243/2021, instanța de judecată trebuie să pună accentul anume pe comportamentul deținutului și riscului de recidivă, în raport cu actele instituției penitenciare premergătoare concluziei comisiei speciale a Penitenciarului, la caz, nr.17-Rezina. Aplicarea amnistiei în condițiile acestei legi este legată în principal de faptul dacă deținutul, prin comportamentul pe care îl are și riscul de recidivă, este suficient de bine pregătit să fie integrat în societate după ispășirea termenului de 30 ani.

Colegiul Penal astfel constată, că instanța de fond și-a motivat soluția de respingere a demersului pe faptul că la demers, nu a fost anexat nici un act, ce ar prezenta o evaluare psihologică clară a condamnatului și o analiză amplă a personalității sale, din care s-ar trage o concluzie certă referitor la riscul de recidivă „reduc” al condamnatului.

În sensul dat însă, din materialele prezentate pentru verificare rezultă cert, că potrivit extrasului din procesul-verbal nr.18 al ședinței Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 28.12.2022, condamnatul Glec Alexandru se caracterizează pozitiv, iar conform fișei de evaluare a riscului de recidivă - riscul de recidivă este redus, opt membri ai comisiei au votat pentru înaintarea demersului privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat și nici unul nu a votat împotriva.

În sensul dat, potrivit pct.3 din Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.44 din 18 februarie 2022, actul de amnistie, ce rezultă din Legea nr.243/2021, se aplică față de persoanele care execută o pedeapsă penală dacă: a) se încadrează în prevederile art.3-5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021; b) sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale, a perioadei de probațiune sau a termenului de probă; c) sunt evaluate psihologic ca fiind persoane ce prezintă risc de recidivă mediu sau redus.

Conform pct.53, 55, 57 din Regulamentul-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, psihologul din cadrul instituției penitenciare, ca urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

Conform anexei nr.6 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, prin „risc ridicat de recidivă” se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă” - prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă” - prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare”.

Totodată, potrivit anexei nr.7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „scăzut”, „mediu”, „sporit”.

În sensul dat, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că potrivit raportului de evaluare condamnatul Glec Aexandru se caracterizează pozitiv, iar potrivit evaluării psihologice a condamnatului, se indică la faptul că condamnatul prezintă următoarele progrese comportamentale: stabil emoțional, comportament adecvat, în relații interpersonale nu întâmpină greutăți.

La fel, potrivit fișei de evaluare a riscului de recidivă, condamnatul Glec Aexandru a fost evaluat cu risc de recidivă „reduc”.

Colegiul penal în sensul dat ține să menționeze că instanța de fond nu putea să constate prezența unui alt risc de recidivă, decât cel stabilit de psiholog, care în cazul condamnatului Glec Aexandru este constatat ca redus, deoarece evaluarea psihologică la aprecierea riscului de recidivă la deținuți aparține în exclusivitate psihologului, care are cunoștința speciale în domeniu.

În aspectul dat, pct.53 din Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.44/2022, care completează art.1 alin.(1) din Legea nr.243/2021, expres prevede că **psihologul** din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.4, 5, 7 sau 8 din Legea nr.243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, **va realiza evaluarea psihologică** a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr.6.

Se mai constată faptul, că condamnatul a fost caracterizat pozitiv, iar Comisia specială a Penitenciarului nr.17 Rezina în ședința din 28.12.2022 a decis că condamnatul Glec Aexandru întrunește condițiile prevăzute de art.1 al Legii 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței R.Moldova.

Ca urmare, Colegiul penal consideră că instanța de fond prematur și neîntemeiat a ajuns la concluzia, că concluzia Comisiei Speciale Penitenciarului nr.17 Rezina din 28.12.2022 privind riscul „reduc” de recidivă a condamnatului este nefondată, lipsită de o analiză elementară a modalității de săvârșire a infracțiunilor, în baza cărora condamnatul la moment execută pedeapsa, cu motivarea că Glec Aexandru în coparticipare cu alte persoane a săvârșit în reg.Odessa, Ucraina un omor la comandă, din interes material și o tentativă de omor la comandă, la fel din interes material, că aceste circumstanțe denotă profunda desconsiderare de către condamnat a vieții omenești ca valoare ocrotită de societate, considerînd că condamnatul prezintă un risc sporit de recidivă, că acesta nu a stat pe calea corijării după prima sa condamnare și că această concluzie rezultă din modalitatea de comiterea a infracțiunilor în baza cărora condamnatul la moment ispășește pedeapsa, motivare care este una eronată.

În sensul dat, Colegiul penal ține să motiveze, că Glec Aexandru pentru comiterea infracțiunilor stabilite de instanța de judecată de omor la comandă din interes material și tentativă de omor la comandă, la fel din interes material a fost condamnat la detențiune pe viață, astfel că nu pot fi luate în considerație aceleași circumstanțe repetat, iar după mai mult de 25 ani de închisoare executați real de către condamnat, după cum rezultă din demers la momentul de 28.12.2022, precum și potrivit fișei de evaluare a riscului de recidivă, condamnatul Glec Aexandru a fost evaluat cu risc de recidivă „reduc”, totodată condamnatul a avut o purtare pozitivă pe parcursul detenției, participând și la diverse activități culturale organizate de administrația P-17 Rezina.

Colegiul penal ține să menționeze și faptul, că trecerea timpului, de regulă, schimbă balanța dintre priorități – justificările pedepsei fiind în favoarea reformării/corectării /reintegrării/reabilitării condamnatului.

La adoptarea soluției pe caz, se ține cont și de faptul, că potrivit reglementărilor expuse de Consiliul Europei, se indică că trebuie să existe posibilitatea de liberare pentru toate persoanele condamnate la detențiunea pe viață.

În cauza Vinter contra Regatului Unit 2013 CEDO în al.111 statuează, că echilibrul între justificările cu privire la detenție nu este, în mod necesar static și se poate schimba pe parcursul pedepsei. Ceea ce ar putea fi principala justificare a detenției, la începutul pedepsei, poate să nu mai fie așa, după o perioadă lungă de executare a pedepsei. Numai prin efectuarea unei revizuirii a justificării pentru continuarea detenției, la un moment adecvat al sentinței, acești factori sau schimbări pot fi evaluate, în mod corespunzător.

La fel se statuează, că deși pedeapsa rămâne unul dintre scopurile detenției, în prezent accentul în politica penală europeană este pus pe scopul de reabilitare al detenției, în specual spre sfârșitul unei pedepse lungi cu închisoarea.

În sensul dat, Colegiul penal astfel anume că constată îndeplinirea condițiilor de aplicare a actului de clemență statuate la art.1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM față de condamnat, fiind stabilită caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei și prezența riscului de recidivă redus al condamnatului Glec Alexandru.

În raport cu circumstanțele de fapt ce caracterizează personalitatea condamnatului se constată că Glec Alexandru întrunește condițiile de aplicare a amnistiei enunțate mai sus, or, potrivit raportului de evaluare a comportamentului condamnatului se constată că ultimul se caracterizează pozitiv, iar reieșind din fișa de evaluare a riscului de recidivă se constată că condamnatul a fost evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă redus.

Respectiv, se constată că condamnatului Glec Alexandru îi sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit.d) din Legea 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în conformitate cu care persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4-6 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa de 30 ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață, motiv din care recursurile pe caz se admit, încheierea instanței de fond se casează, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri noi, în aspectul nominalizat.

Conducându-se de art.449 al.1 p.2 lit.b CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Admite recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Dascal Veaceslav, de către condamnatul Glec Alexandru și de avocatul Dragomir Aliona în interesele condamnatului Glec Alexandru împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 08.08.2024, la demersul Penitenciarului nr.17 Rezina cu privire la aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, încheiere care se casează, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, după cum urmează.

Se admite demersul directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, comisar principal de justiție, Dascal Veaceslav și în temeiul art.7 alin.(1) lit.d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie

în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Glec Alexandru, născut la *****, pedeapsa sub formă de detențiune pe viață stabilită prin decizia Curții de Apel al regiunii Nicolaev din 24.03.2014 se comută cu 30 de ani închisoare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ala

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru